

Nr 37.

Av herr **Ericson, Hans**, *m. fl.*, om åvägbringande av utredning angående en för stora fartyg användbar farled mellan Baggensfjärden och Lilla Värtan *m. m.*

Den för närvarande enda farleden för större fartyg mellan Dalarö och Stockholm är 82 km. lång, under det att den blott för smärre fartyg farbara vägen genom Baggensstäket är jämnt hälften av den förra. Farleden genom Baggensstäket var sedan gammalt livligt trafikerad; under tidernas lopp har den emellertid av olika anledningar uppgrundats och ehuru åtskilliga upprensningar gjorts, har den numera icke någon nämnvärd betydelse för handelssjöfarten på Stockholm.

Tid efter annan ha representanter för landets handel och sjöfart framställt förslag till åtgärder för att genom Stäket eller i närheten därav framdraga en för stora fartyg tillgänglig förbindelseled mellan Baggensfjärden och stora farleden mellan Stockholm och Vaxholm i trakten av Lilla Värtan för att på så sätt ernå en väsentligt förkortad inomskärsled för trafiken mellan Stockholm och Söder därom belägna orter.

Att en dylik farled skulle bliva för vår under stark utveckling varande handelssjöfart av så stor betydelse, att den bör med det snaraste komma till stånd, är uppenbart icke blott i betraktande av den väsentliga tidsbesparing, densamma skulle giva, utan även med hänsyn till de minskade driftkostnader och lotsavgifter, som därav bleve en följd. Även den omständigheten, att isförhållandena vintertiden för hållande av segelrännan från den yttre skärgården till farvattnet i Stockholms närhet för en dylik farled anses ställa sig vida gynnsammare än för den nuvarande leden norr om Vermdö, är värd beaktande.

De olika förslag till farleder mellan Baggensfjärden och Lilla Värtan, som under senare tid varit föremål för utredningar, hava omfattat upp-

rensning av Baggensstaket, kanal genom Moranedet och kanal Kilsviken—Sågsjön—Kummelnäs (Löfberga).

En jämförelse visar att distansen är

Dalarö—Vaxholm—Stockholm.....	82 km.
Dalarö—Staket—Stockholm	41 «
Dalarö—Moranedet—Stockholm	40 «
Dalarö—Sågsjön—Stockholm	41 «

En upprensning av Baggensstaket torde numera knappast anses giva en tillfredsställande lösning av frågan, bland annat på den grund, att navigeringen i den leden skulle bli svår. Såsom en olägenhet för Moranedsförslaget har anförts, att passagen genom de 7,5 km. långa Lännersta- och Skurusunden under långa sträckor har — åtminstone vad större fartyg angår — kanals natur. För båda förenämnda leder går utloppet i Lilla Värtan vinkelrätt mot därvarande segelled, under det att dess mynning är öppen endast mot nord, vilket lätt torde kunna vid livlig trafik giva anledning till ombordläggningar.

Förslaget Kilsviken—Sågsjön—Kummelnäs (Löfberga) avser två alternativa sträckningar; den ena utmynnar vid Kummelnäs med gir omedelbart vid kanalens öppning, den andra har nästan rak sträckning och utmynnar i Löfbergaviken.

Senast uppgjorda kostnadsberäkningar torde hava slutat på för den förra sträckningen 3,914,000 kronor och för den senare 4,223,000 kronor; i båda fallen torde varit förutsatt, att erforderlig mark skulle kostnadsfritt upplåtas. För båda sträckningarna ha beräknats ett djup av i jord 7,8 m. och i berg 8,0 m. samt en bottenbredd av i jord 30 m. och i berg 35 m.

Löfbergaförslagets kanalsträcka uppgår till knappa 4,5 km., och utfarten i allmänna leden ligger väl öppen för insyn, vilket jämväl är fallet för dess utlopp i Baggensfjärden. Ur seglationssynpunkt torde förslaget erbjuda stora fördelar; och det lär i avseende å ishinder ställa sig förmånligare än en led Moranedet—Skurusund.

För avgörande av vilket förslag, som är lämpligast, fordras emellertid noggrann utredning och allsidig prövning; och synes oss att dessa åtgärder, i den mån de icke redan äro vidtagna, med hänsyn till ärendets vikt böra med det snaraste bringas till utförande.

Samtliga ovan angivna farledsförslag torde kunna fullt utnyttjas av sjöfarten i fredstid, utan att några som helst fortifikatoriska anläggningar krävas, därest leden spärras i krigstid. För militära ändamål får farle-

den avsevärd betydelse först, därest den kan hållas öppen även under krig. Att emellertid fördröja kanalanläggningen i avvaktan på slutgiltiga förslag beträffande de befästningsanläggningar, som härför kunna vara behöfliga, torde ej vara erforderligt.

Ehuru upptagandet av en förkortad farled till Stockholm berör stora delar av vårt lands handel och näringar, måste det likväl vara av särskilt intresse för huvudstaden, att en dylik kommer till stånd. Under sådana förhållanden synes det icke vara uteslutet, att Stockholms stad kan vara benägen att bidra till täckandet av kostnaderna för en sådan farleds upptagande, och torde underhandlingar i syfte att vinna stadens medverkan vid farledens upptagande och vidmakthållande böra inledas.

Sedan frågan om farledens sträckning, beskaffenhet och kostnad m. m. blivit utredd och slutprövad samt underhandlingarna med Stockholms stad blivit slutförda, torde ärendet böra framläggas för riksdagen.

Med stöd av vad sålunda anförts, få vi vördsamt hemställa,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes, så snart ske kan, *dels* låta i den mån så erfordras verkställa fullständig utredning angående sträckningen och beskaffenheten av samt kostnaden för en lämplig, för stora fartyg användbar farled mellan Baggensfjärden och Lilla Värtan, *dels* inleda underhandlingar med Stockholms stad beträffande det bidrag, som staden kan befinnas villig att lämna för nämnda farleds upptagande och underhåll, *dels ock* efter allsidig prövning för riksdagen framlägga det förslag i ärendet, som kan befinnas lämpligt; samt

för verkställande av ovannämnda utredning ställa till Kungl. Maj:ts förfogande ett belopp av 5,000 kronor att uppföras å extra stat för år 1917.

Stockholm den 25 januari 1916.

Hans Ericson.

S. H. Kvarnzelius.

Ernst Trygger.

Herm. Lamm.